

2011. augusztus

Hírlevél

Bakonyalja-Kisalföld kapuja Vidékfejlesztési Egyesület

Megjelent a LEADER jogcímrendelet

A Magyar Közlöny 90. számában megjelent a vidékfejlesztési miniszter 76/2011. (VII. 29.) VM rendelete az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alaphól (EMVA) a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiák LEADER fejezetének végrehajtásához 2011-től nyújtandó támogatások részletes feltételeiről. Hozzá kapcsolódóan az ÚMVP Irányító Hatóság megjelentette 99/2011. (VIII.2.) közleményét az ÚMVP LEADER fejezetéhez tartozó Pályázati Felhívásról, valamint a Helyi Bíráló Bizottság eljárásrendjéről.

Az összes kapcsolódó dokumentum többek között akció csoportunk honlapjáról – www.bakonyalja-kisalfold-kapuja.hu – is letölthető.

Az **alábbi jogcímek** – melyekre vonatkozóan a rendelet 8-19. paragrafusai tartalmazzák részletesen a speciális szabályokat – **keretében** megvalósuló projektekre vehető igénybe támogatás a LEADER tervben foglaltaknak megfelelően

- LEADER közösségi célú fejlesztés,
- LEADER vállalkozási alapú fejlesztés,
- LEADER rendezvény,
- LEADER képzés,
- LEADER tanulmányok,
- LEADER térségen belüli együttműködés.

Pályázat benyújtására jogosult a LEADER HACS illetékességi területéhez tartozó településen a pályázat benyújtásakor

- működő és induló mikro-, kis- és középvállalkozás;
- működő települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önálló jogi személyiséggel rendelkező önkormányzati társulás, többcélú kistérségi társulás, amelynek a tevékenységgel érintett település a tagja;
- székhellyel vagy telephellyel rendelkező nonprofit szervezet;
- székhellyel vagy telephellyel rendelkező egyházi jogi személy;
- lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező természetes személy.

Kizárólag az ügyfél lakóhelye vagy tartózkodási helye, székhelye, telephelye, fióktelepe szerinti LEADER HACS illetékességi területén megvalósuló tevékenységek támogathatóak.

Egy pályázat kizárólag egy LEADER HACS illetékességi területén megvalósuló projektre, valamint egy célterületre irányulhat.

A pályázat benyújtására nyitva álló időszakban egy ügyfél egy célterületre kizárólag egy pályázatot nyújthat be.

Egy ügyfél a 2007–2013. évi tervezési időszakban jogcímenként legfeljebb három pályázatot nyújthat be.

Az ügyfél újabb pályázatot az adott célterületre kizárólag ezen célte-

riület vonatkozásában korábban benyújtott pályázat utolsó kifizetési kérelmének beadását követően nyújthat be.

Támogatás kizárólag a 12. és 13. mellékletben szereplő településeken megvalósuló projekthez vehető igénybe.

Támogatás kizárólag olyan projekthez vehető igénybe, amely

- a megvalósulás helye szerint illetékes LEADER HACS HVS-ében meghatározott célkitűzések megvalósulásához járul hozzá,
- a megvalósulás helye szerint illetékes LEADER HACS által megfogalmazott LEADER célterülethez rendelt számszerűsíthető eredmény elérését segíti elő, valamint
- c) megfelel az e rendeletben és a pályázati felhívásban meghatározott feltételeknek.

A LEADER HACS a **beérkező projektjavaslatok HVS-hez való illeszkedésének vizsgálatára** az IH közleményben közzétett eljárásrend szerint létrehozza és működteti a **Helyi Bíráló Bizottságot**, ami által kiállított támogató nyilatkozat csatolásával nyújtható csak be a pályázat.

Mikro-, kis- és középvállalkozás ügyfél pályázat benyújtására akkor jogosult, ha a pályázati felhívás megjelenése előtt legalább 3 hónappal a LEADER HACS illetékességi területén székhellyel, telephellyel, vagy fiókteleppel rendelkezik, kivéve, ha a LEADER HACS a célterület katalógusban ettől eltérően rendelkezik (*nálunk a vállalkozási alapú fejlesztéseket támogató célterületek többsége eltér ettől*).

Nem támogatható az a pályázat, amely esetén az igényelt támogatási összeg meghaladja, vagy nem éri el a LEADER HACS célterület katalógusában meghatározott maximális, ill. minimális támogatási összeget.

Az egyéb elszámolható kiadások tekintetében, ha a pályázatban eltérő támogatási intenzitások kerülnek megállapításra, egységesen a legalacsonyabb intenzitást kell figyelembe venni.

A jóváhagyott **elszámolható kiadás** nem haladhatja meg:

- a Gép-katalógusban beazonosítható tételek vonatkozásában a Gép-katalógus,
- az Építési Normagyűjteményben (a továbbiakban: ÉNGY) beazonosítható tételek vonatkozásában az ÉNGY szerinti referenciaárát.

Költségvetési szervek esetében a támogatás számításának alapja az összes nettó elszámolható kiadás.

Ha a referenciaár az adott tétel esetében nem állapítható meg a Gép-katalógus vagy az ÉNGY alapján, akkor az ügyfél köteles legalább két, azonos műszaki tartalommal rendelkező árajánlatot – mely nem lehet régebbi a pályázat benyújtási időszak első napját megelőző 60 napnál – csatolni az elszámolni kívánt kiadásokról (a tradicionális eszközök

beszerzésére más szabályok vonatkoznak).

Támogatásra csak olyan **áránlat** alapján jogosult, amelyben az áránlattevő hiánytalanul feltünteti

- a) az ajánlatkérő és ajánlattevő nevét, címét, és adószámát vagy adóazonosító jelét,
- b) a kiadási tétel részletes műszaki adatait,
- c) a kiadási tételben szereplő elemek mennyiségét és mértékességét, valamint nettó összegeket,
- d) a kiadási tétel nettó összegét, a felszámított áfát és bruttó összegét,
- e) a kiadási tétel pénznemét,
- f) az ajánlat kiállításának dátumát,
- g) az ajánlattevő vagy képviselőjének aláírását.

Elektronikus áránlat (webáruház, elektronikus levél) is elfogadható. A szoftver licencek ellenértéke eszközként elszámolható kiadás.

Az ügyfél nem jogosult pályázat benyújtására arra a tevékenységre, beruházásra, vagy fejlesztésre, amelyre az ügyfélnek elbírálatlan támogatási kérelme vagy jogerős támogatási határozata van az EMVÁ-ból támogatható tevékenységre, beruházásra, vagy fejlesztésre vonatkozóan.

Kizárólag olyan tevékenységre igényelhető támogatás, amely szerepel a fejlesztés megvalósulási helye szerint illetékes LEADER HACS – legkésőbb a pályázat benyújtására nyitva álló időszak első napját megelőző 60. napon lezárt – célterület katalógusában.

Támogatás az illetékes LEADER HACS célterület katalógusában meghatározott

- a) támogatás-intenzitásra,
- b) maximális támogatási összegre,
- c) minimális támogatási összegre,
- d) célterület specifikus alanyi és tárgyi feltételekre,
- e) elszámolható kiadásokra,
- f) megvalósulás helyére, valamint
- g) a célterület adatlap „támogatás vehető igénybe” pontban felsorolt vonatkozó feltételek együttes betartása mellett vehető igénybe.

Az egyes célterületek keretében megvalósuló tevékenységek vonatkozásában az elszámolható kiadások körét az illetékes LEADER HACS célterület katalógusa határozza meg.

A pályázathoz mellékelni kell – a 23/2007. (IV. 17.) FVM rendeletben /Vhr./ előírtak mellett – az e rendeletben meghatározott, valamint az illetékes LEADER HACS célterület katalógusában meghatározott mellékleteket.

A pályázatban szereplő projekt megvalósítása a pályázat befogadását követően a pályázó saját felelősségére kezdhető meg.

A benyújtott **pályázatok értékelésénél** a fejlesztés megvalósítási helye szerint illetékes LEADER HACS célterület katalógusában szereplő célterület-specifikus pontozási szempontokat, továbbá amennyiben a pályázathoz pénzügyi tervet és üzleti tervet vagy működtetési és fenntarthatósági tervet is be kell nyújtani, akkor azok értékelési szempontjait is figyelembe kell venni.

Az Irányító Hatóság (IH) a **pályázati felhívásban hirdette meg** a LEADER HACS-ok által **jóváhagyott célterületeket**. A pályázati felhívást az IH és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) a honlapján tette közzé.

A pályázatokat 2011. szeptember 30. és október 31. között elektronikus úton, az ügyfélkapun keresztül az MVH által rendszeresített és honlapján közzétett formanyomtatványon kell az MVH-hoz benyújtani. A pályázathoz csatolandó dokumentumokat szkennelt formában kell csatolni a pályázathoz.

A Leader pályázatok benyújtása gyakorlatilag két fordulóból áll:

1. Projekt adatlap benyújtása akciócsoportunkhoz

– határidő:

- o 2011. szeptember 2. (kis értékű projekt),
- o 2011. szeptember 29. (nem kis értékű projekt).

2. Leader pályázat benyújtása az MVH-hoz – 2011. szeptember 30 – 2011. október 31. között.

A pályázat benyújtásának feltétele a projekt adatlap előzetes benyújtása, és a projektjavaslat Helyi Bíráló Bizottság általi támogatása!!!

Amennyiben az ügyfél a pályázat benyújtásához a területileg illetékes LEADER HACS munkaszervezetét kívánja igénybe venni technikai közreműködőként, köteles az ilyen irányú igényt a pályázat benyújtására rendelkezésre álló időszak kezdő dátumát megelőzően legalább 20 nappal írásban jelezni

A pályázat bírálata folyamatában az MVH és az illetékes LEADER HACS között létrejött delegálási szerződés szerint az illetékes LEADER HACS által a célterület katalógusában szereplő, a projekttel érintett célterületre meghatározott célterület-specifikus pontozási szempontok szerint végzett értékelés, valamint amennyiben az adott pályázatra az vonatkozik, a pénzügyi és üzleti terv vagy működtetési és fenntarthatósági terv értékelése alapján. Továbbá a LEADER HACS által felállított rangsor figyelembevételével a rendelkezésre álló keret alapján az MVH hozza meg a támogatási döntést. Kis értékű célterületre benyújtott pályázat esetében az MVH hozza meg a támogatási döntést.

A területileg illetékes LEADER HACS célterületeire vonatkozó keretösszeg a pályázati felhívásban kerül meghirdetésre.

Az akciócsoportunk által meghirdetett 10 db pályázati célterületet elérheti egyesületünk honlapján, valamint hírlevelünk májusi számában olvashat róluk bővebben.

Helyi Bíráló Bizottság

Az ÚMVP Irányító Hatósága 99/2011. (VIII.2.) közleményéhez kapcsolódóan a **Helyi Bíráló Bizottság (HBB) működésére vonatkozóan külön eljárásrendet** dolgozott ki, melynek főbb ismérveit az alábbiakban ismertetjük:

A HBB az ÚMVP IV. tengelye (LEADER program) kapcsán benyújtott projektjavaslatokat megvizsgálja, és dönt a benyújtott projekt javaslatok HVS-hez való illeszkedésének megfelelőségéről. Kizárólagos feladata a LEADER Helyi akciócsoport (LEADER HACS) által kidolgozott Helyi Vidékfejlesztési Stratégia, azaz a LEADER HACS által megfogalmazott LEADER kritériumrendszerhez való illeszkedés vizsgálata és ennek kapcsán a projekt javaslatok támogatása vagy elutasítása.

A HBB - akinek tagja a LEADER HACS rendes tagja lehet - feladatokat az őszi pályázati időszakhoz kapcsolódóan a LEADER HACS döntéshozó testülete, azaz 6 tagú elnökségünk fogja ellátni, akik egy fő, a civil szférából választott póttaggal (Kovács Tibor) egészültek ki. Az egyébként is elnökségi tagok mandátuma azonos az elnökségi megbízatással, a póttag mandátuma megválasztásával kezdődik és a LEADER jogcímrendelet hatályba lépését követő 90. napig tart.

A HBB tagok közül a HBB tagsága választ elnököt és egy alelnököt a létesítő okirat tisztségviselők választására vonatkozó szabályai alapján. Az elnök akadályoztatása esetén az alelnök jár el a HBB képviselőiben. Minden HBB tag 1 szavazattal rendelkezik, függetlenül a bizottságban betöltött szerepétől.

A HBB titkársági, adminisztrációs feladatait a LEADER HACS munkaszervezete látja el.

A nyilvánosság biztosítása érdekében a LEADER HACS a honlapján keresztül általános tájékoztatást nyújt:

a) az illetékességi területén meghirdetett célterületekről és a célterületekkel kapcsolatos tudnivalókról,

b) a LEADER kritériumokhoz való illeszkedés vizsgálatának módjáról,

c) a projekt javaslatot benyújtó ügyfelek kötelezettségeiről, és
d.) az eljárásban kötelezettségként előírt határidőkről.

A pályázat benyújtását megelőzően, az alább ismertetett határidők betartása mellett a fejlesztési elképzelést, projekt javaslatot az IH által rendszeresített „Projekt adatlap” elnevezésű formanyomtatványon kell benyújtani a LEADER HACS munkaszervezetéhez. A formanyomtatvány használata kötelező, a nem a formanyomtatványon benyújtott projekt javaslatokat a HBB vizsgálat nélkül elutasítja. A hiányosan, vagy hibásan benyújtott Projekt adatlap javítására, illetve kiegészítésére a LEADER HACS szólítja fel az ügyfelet postai vagy elektronikus úton a benyújtást követően három munkanapon belül. Az ügyfélnek postai kézbesítés esetén az értesítés átvételét, vagy elektronikus értesítés esetén a kiküldés napját követően 5 munkanap áll rendelkezésre a javításra és a javított űrlap kiegészítésére.

A Projekt adatlapot az ügyfél postai úton ajánlott vagy tértivevényes küldeményként (Bakonyalja-Kisalföld kapuja Vidékfejlesztési Egyesület – 2870 Kisbér, Pf.: 68.), vagy személyesen, átadás-átvételi formanyomtatvány együttes aláírásával nyújtja be a területileg illetékes LEADER HACS munkaszervezetéhez (2870 Kisbér, Kossuth L. u. 14.) a vonatkozó jogcímrendelet hatálybalépésének napjától kezdődően.

Az ügyfelek, amennyiben kis értékű projektre kívánnak pályázatot benyújtani, a Projekt adatlapot legkésőbb a pályázat benyújtási időszak első napját megelőző 25. napig (azaz legkésőbb szeptember 2-ig) nyújthatják be.

Amennyiben az ügyfél nem kis értékű projektre tervez pályázatot benyújtani, a Projekt adatlapot legkésőbb a pályázat benyújtási időszak első napját megelőző napon (azaz legkésőbb 2011. szeptember 29-én) nyújthatják be.

A projekt adatlap benyújtás és a HBB ülések időpontjait az alábbi összefoglaló táblázat tartalmazza:

Benyújtási határidők	A projekt adatlap HBB-nek történő utolsó benyújtási idejének kezdete	A z első HBB ülés időpontja	A projekt adatlap HBB-nek történő utolsó benyújtási időpontja	Az utolsó HBB ülés időpontja
Kisértékű projektre benyújtott projekt adatlapok esetén	A vonatkozó jogcímrendelet hatálybalépésének első napjától	A vonatkozó jogcímrendelet hatálybalépését követő első 20 napon belül	A pályázati időszak első napját megelőző 25. nap	Legkésőbb a pályázati időszak első napját megelőző 20. napon
Nem kisértékű projektre benyújtott adatlapok esetén	A vonatkozó jogcímrendelet hatálybalépésének első napjától	A vonatkozó jogcímrendelet hatálybalépését követő első 20 napon belül	A pályázat benyújtási időszak kezdete előtti utolsó nap	Legkésőbb a pályázat benyújtási időszak megkezdését követő 5. napon

A Bakonyalja-Kisalföld kapuja akciócsoport Helyi Bíráló Bizottság 2011. augusztus 15-én (hétfő) 14.00 órakor munkaszervezetének irodájában (2870 Kisbér, Kossuth L. u. 14.) **tartotta alakuló ülését** a 76/2011. (VII.29.) VM rendelethez, a LEADER pályázatokhoz kapcsolódóan. **Az ülés napirendje:**

1. A vonatkozó jogszabályok, a HBB eljárásrendjének ismertetése
2. 1 fő póttag választása
3. A HBB elnökének és alelnökének megválasztása
4. A nyilvánosság biztosításához szükséges intézkedések tárgyalása
5. Az ülés napját megelőző 5. napig beérkező Projekt javaslatok tárgyalása.

A HBB a későbbiekben ugyanott augusztus 29-én 14.00 órakor, -szeptember 8-án 15.00 órakor, - szeptember 22-én 15.00 órakor és október 5-én 15.00 órakor tartja nyilvános üléseit. Az összes kapcsolódó dokumentumot, információt, a kapcsolódó tájékoztató fórumok időpontját egyesületünk honlapján (www.bakonyalja-kisalfold-kapuja.hu) olvashatja.

AZ ÚMVP félidei értékelése

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program félidei értékelését Saád Tamás (I. és II. tengely) és Magócs Krisztina (III. és IV. tengely) ismertette a június 14-én, Lajosmizsén megrendezett Nemzeti Fejlesztéspolitikai Fórumon.

Magócs Krisztina (VÁTI) előadásában elmondta, hogy a következő költségvetési tervezési időszakban (2014-2020.) az Európa 2020 dokumentum alapján meghatározott Európai Unió Közös Stratégiai Keretéhez kapcsolódóan tervezik meg a tagállamok Nemzeti kereteiket, melyekhez kapcsolódnak:

- a Vidékfejlesztési politikák (ezen belül a Vidékfejlesztési programok Célokkal/ prioritásokkal; Céltértekekkel és Intézkedésekkel)
- a többi EU-s politika (kohéziós, halászati)

A különböző szintek más-más hatáskörrel rendelkeznek:

- EU hatáskör:

- Célok, prioritások összehangolása

- Nemzeti hatáskör:

- Források meghatározása
- Intézményrendszer felállítása
- A megvalósítás operatív szabályainak összehangolása

Új elem az intézkedések közötti kombinálhatóság könnyítése, más források felhasználásának biztosítása a LEADER-ben, a „local development” erősítése. A területi kiegyenlítés, mint hosszú távú stratégiai cél hangsúlyosabbá válik.

Az ÚMVP III. és IV. tengelye értékelésének fő következtetései:

A III. tengely céljai:

- a vidéki gazdaság diverzifikációja
- a vidéki térségben élő emberek életminőségének javítása

Eszközközök:

- gazdaságfejlesztés,
- szolgáltatások
- infrastruktúra és
- eszközök fejlesztése,
- településképzés fejlesztés.

Az ÚMVP források 13 %-a.

Horizontális intézkedések

Mindkét intézkedés pozitív hatással van a területi kiegyenlítésre.

1. Tanyabusz

- 60%-ban megújult tanya- és falugondnoki járműpark (700 db új jármű).
- 200 új szolgálat.
- Javaslatok: újbóli meghirdetés, takarékoság, tanyai környezet figyelembe vétele.

2. IKSZT

- A támogatott települések 70%-a 2000 fő alatti.
- 560 kistelepülés, 100-120 üzlethelyiség.
- Javaslatok: egykörös pályázat, előleg igénybevételek biztosítása, nagyobb hangsúly a fenntarthatóságra, kisebb volumenű fejlesztésekre.

Nem horizontális intézkedések

A programok közötti demarkáció és forráselosztás a vidéki térségek számára hátrányosak.

Fő eljárásrendi problémák, hiányok:

- A normatív kontrol elvének alkalmazása nehezíti a megvalósítást => kérelmek átfutási ideje hosszú, a módosítások nehézkesek.
- A pályázók kiszolgáltatottak, bonyolult határozatok, nyomtatványok.
- A rendszer nem differenciál a fejlesztések forrásigénye alapján.
- Az előlegfelvétel lehetőségének hiánya versenyhátrányba hozza a vidéki mikrovállalkozásokat, növeli a fejlesztések kockázatát.

Javaslatok:

- A kérelem- és pályázatkezelés teljes folyamatának jelentős egyszerűsítése, rugalmasabbá tétele, az adminisztrációs terhek csökkentése, munkacsúcsok kiküszöbölése.
- A formanyomtatványok felhasználóbarát irányban történő módosítása.
- A beruházások mérete szerint történő differenciált adminisztratív és eljárási feltételek bevezetése.
- Az előleg igénybevételek lehetővé tétele.

1. Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése

- Területi kiegyenlítő hatás mérsékelte
- Eljárásrendből adódó nehézségek (pénzügyi teher, kockázat, versenyhátrány)
- Átcsoportosítás (176.700.000,00 euró – 44%)
- Foglalkoztatási hatás:
  - Monitoring adatok alapján 318 db (811/933 db kérelem adata).
  - Kérelmekben vállalt foglalkoztatás 1 561 db (903 db kérelem adata).
  - Kérdőívben 122 db kérdőív 304 db új munkahelyet jelöl.
- Javaslatok: eljárásrendi, tartalmi és forrásnagyságbeli összehangolás az ÚSZT-vel.

2. Turisztikai tevékenységek ösztönzése

- Hozzájárult a területi kiegyenlítéshez
- Negatív külső tényezők
- Az értékelési rendszer a nagy értékű beruházásokat hozta előnybe (foglalkoztatás, arányosítás, max projekt méret)
- Foglalkoztatási hatás nem mérhető
- Javaslatok: követelmények enyhítése; kisebb fejlesztések helyzetbe

hozása, nemzeti jogszabályok újragondolásának kezdeményezése.

3-4. A falvak megújítása és fejlesztése, a Vidéki örökség megőrzése

- Nagy abszorpciók képessége.
- Támogatott beruházások: parkosítás (36%), játszótér (31%), épület külső felújítás (30%), piac felújítás (3%).
- Támogatott beruházások: templomok, imaházak, haranglábak, parókiák, templomkertek és egyházi műemlékek (64%), egyéb épített örökség (29%), természeti értékek bemutatása 7%.
- A válaszadók többsége szerint javult az életminőség
- Jelentős közvetett hatás.
- Javaslatok: nagyobb hangsúly a kisebb fejlesztésekre és a költséghatékonyagra.

A IV. tengely céljai:

- Helyi kapacitás építése a foglalkoztatás teremtéséhez és a gazdaság diverzifikációjához.
- Hozzájárulás az I., II. és III. tengely által kitűzött célok (és a horizontális prioritások) megvalósulásához.
- A tengelyek közötti és tengelyen belüli szinergia megteremtése, integrált megközelítés alkalmazása (szektorok, szereplők, célok).
- A helyi kormányzás fejlődése és a belső fejlesztési potenciál mozgósítása (helyi információk, elkötelezettség, a „bottom-up” – „top-down” nem verseny, nem ellentét, hanem együttes, összehangolt alkalmazása.
- A gazdálkodókat, erdészeket és más helyi szereplőket integráló megközelítés biztosíthatja a helyi természeti és kulturális örökség megőrzését, növelheti a környezeti tudatosságot, stimulálhatja a beruházásokat, segítheti a helyi specifikus termékek kialakítását, a turizmust és a megújuló energiaforrások használatának elterjedését.
- Az innováció erősítése: mozgáster, rugalmasság. A LEADER hozadéka az innovációval kapcsolatban elveszik, ha a jogszabályok túlságosan részletezettek, vagy behatároltak.

„Védhetőség” elvének alkalmazása.

A célok megvalósulásának értékelése

Célkitűzés	Megvalósítás
o Decentralizáció, autonómia	o Központosítás
o Rugalmasság (bizalom)	o Szankcionálás, merev keretrendszer, normatív kontrol
o Központi és helyi erőforrások szinergiája	o Párhuzamosságok

- A HACS-ok meghatározó szerepet játszottak a belső fejlesztési potenciál mozgósításában.
- A LEADER nem, vagy csekély mértékben járult hozzá az I. és II. tengely céljaihoz.
- Kapacitásuk jelentős részét lekötötte a delegált feladatok ellátása.
- A tengelyek közötti lehatárolások és az eljárásrend megakadályozza az integrált, több szereplős, több szektort érintő fejlesztéseket. Nem érvényesültek a szinergiák.
- A részletekig történő normatív szabályozás akadályozza az innovatív, egyedi fejlesztések megvalósulását.
- A HACS-ok munkaszervezeteinek felkészültsége, teljesítménye eltérő színvonalú.
- A jelenleg alkalmazott szankcionálási és elszámolási rendszer veszélyezteti az akciócsoportok működőképességét.

Javaslatok:

- Több alkalom a közös tanulásra. Nagyobb hangsúly a felkészítésre.
- A normatív kontrol rendszerének oldása (pl. mérlegelési jogkör biztosítása, fejlesztések értékelése, elvi iránymutatások, stb.).
- Egységes szankcionálás helyett a problémák egyedi kezelése.
- Egyszerűsítés.
- Kiszámíthatóság (feladatok, ütemezés, forráskeret).
- Párbeszéd.

Tanyafejlesztési Program

Elindult a Tanyafejlesztési Program, összesen 825 millió forintra lehet pályázni 206 településen. Szeptemberben 1-30. között pályázhatnak az érintett őstermelők, családi gazdálkodók, önkormányzatok, kistérségi társulások és tanyagondnoki szervezetek. A pályázatokat kezelő Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet legfeljebb 60 napos elbírálási idővel dolgozik majd, és a támogatott pályázókkal 30 napon belül szerződést köt.

A Tanyafejlesztési Program a Nemzeti Vidékstratégia egyik kulcsfontosságú eleme. Kiemelt célja a tanyarendszer korszerű megújítása, valamint az ott élők helyzetének, gazdálkodásának támogatása. Jellegzetes földrajzi, építészeti, nyelvi, néprajzi és tájképi sajátosságai alapján a tanyás településrendszer a magyar nemzeti örökség és egyben az európai örökség részét képezi.

A támogatás mértéke települési és térségi fejlesztéseknél a beruházás teljes költségének 90 százaléka, míg tanyagazdaságok fejlesztésénél 75 százaléka. Előleget is lehet igényelni, amely a megítélt támogatás összegének legfeljebb 25 százaléka lehet.

A tanyaprogram legfontosabb pályázati céljai: a tanyák energiaellátásának és ivóvízellátásának javítása, a dűlő utak felújítása, az ehhez szükséges gépek beszerzése, a tanyai áruk piacra jutásának elősegítése, állatállomány kialakítása, bővítése, térségi tanyafejlesztési programok kidolgozása, vetőmag és gyümölcsfa beszerzése, a tanyagondnoki szolgálat fejlesztése, valamint a gazdálkodáshoz szükséges eszközök, épületek korszerűsítése. (Forrás: *kormany.hu*)

Az ÚMVP III. tengelye jogcímei második meghirdetési körének támogatottjai

Ez év májusában és júniusában kerültek kiküldésre munkaszervezetünk által az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. tengelye 4 jogcíme 2009. decemberében támogatási kérelmet benyújtó, és kedvező elbírálásban részesített alábbi kedvezményezettek részére a támogatási határozatok.

Falumegújítás és –fejlesztés

Meghirdetési keretösszeg: 67 686 309,- Ft

- Összesen lekötött: 29 010 026,- Ft

Maradvány: 28 676 283,- Ft

- Elutasított kérelem: 0 db

KÉRELMEZŐ	FEJLESZTÉS CÉLJA	FEJLESZTÉS HELYSZÍNE	JÓVÁHAGYOTT TÁMOGATÁS ÖSSZEGE
Kisigmánd Község Önkormányzata	A kisigmándi faluközpont környezet rendezése	Kisigmánd	13 340 294,- Ft
Csém Község Önkormányzata	Csém faluközpont kialakítása	Csém	3 150 434,- Ft
Polgármesteri Hivatal – Ászár	Játszóter felújítása Ászár településen	Ászár	12 519 298,- Ft

Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése

Meghirdetési keretösszeg: 145 363 767,- Ft

- Összesen lekötött: 70 170 969,- Ft

Maradvány: 75 192 798,- Ft

- Elutasított kérelem: 1 db

KÉRELMEZŐ	FEJLESZTÉS CÉLJA	FEJLESZTÉS HELYSZÍNE	JÓVÁHAGYOTT TÁMOGATÁS ÖSSZEGE
Timx Kft.	Timx Kft. – Irodaépület	Nagyigmánd	15 681 038,- Ft
FESS 97 Kft.	Festő műhelyépület fejlesztése	Mocsa	4 470 073,- Ft
Keszi Attila	Villamossági szaküzlet létrehozása	Ács	12 456 366,- Ft
Capsula Bt.	Gyógyszertár felújítása	Bábolna	8 164 211,- Ft
Lobenvein Zoltán	Pelletálishoz szükséges gépsor beszerzése és üzem beindítása Császáron	Császár	14 516 400,- Ft
K+H Perfekt Gyártó, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Fröccsöntő gép beszerzése a K+H Perfekt Kft-nél	Bakonysárkány	14 882 881,- Ft

Turisztikai tevékenységek ösztönzése

Meghirdetési keretösszeg: 120 929 883,- Ft

- Összesen lekötött: 28 772 385,- Ft

Maradvány: 92 157 498,- Ft

- Elutasított kérelem: 0 db

KÉRELMEZŐ	FEJLESZTÉS CÉLJA	FEJLESZTÉS HELYSZÍNE	JÓVÁHAGYOTT TÁMOGATÁS ÖSSZEGE
V.Z.S.B. Lovas Nonprofit Kft.	Ászári Szálláshely bővítése	Ászár	27 795 000,- Ft
Horváth Sándor	A nagyigmándi Horváth Vendégház bővítése, korszerűsítése	Nagyigmánd	977 385,- Ft

A vidéki örökség megőrzése

Meghirdetési keretösszeg: 29 628 320,- Ft

- Összesen lekötött: 35 480 793,- Ft

Maradvány: 0,- Ft

- Elutasított kérelem: 0 db

KÉRELMEZŐ	FEJLESZTÉS CÉLJA	FEJLESZTÉS HELYSZÍNE	JÓVÁHAGYOTT TÁMOGATÁS ÖSSZEGE
Nagyigmándi Római Katolikus Plébánia	Nagyigmándi R.K.Plébánia felújítása	Nagyigmánd	13 897 500,- Ft
Római Katolikus Egyházközség	A bszombathelyi plébániatemplom felújítása	Bakonyszombathely	7 939 343,- Ft
Mocsa Község Önkormányzata	Történelmi látnivalók környezetének rehabilitációja	Mocsa	685 500,- Ft
Császári Református Egyházközség	Császári Református Parókia felújítása	Császár	12 958 450,- Ft

Bemutatkoznak tagtelepüléseink – Nagyigmánd

Nagyigmánd népessége 2 985 fő, területe 51,39 km², a népsűrűség 59,09 fő/km². A Kisalföld keleti szegletében, a szinte sík, alföldi jellegű Igmánd-Kisbéri medence természetföldrajzi középtáj északi végén, a Komáromi kistérségben, a Bakonyalja-Kisalföld kapuja akciócsoport középső részén fekszik.

A nagyközség elnevezése a német Wigman személynévből ered, mely egykori tulajdonosára, a Gizella királynéval ideérkezett bajor lovagok egyikére utal. A Nagy-előtag Kisigmándtól különbözteti meg. Az Árpád-korban az egyfalus kisnemesi Vigman – magyarosan Igmánd – nemzetség tulajdona volt. 1332-ben Károly Róbert király Tamás csókakői várnagynak adományozta. Az 1400-as évek elején a Zichyek tartották igényt a falura. A XV. század közepén pedig már a Hédervári család volt itt a birtokos. 1526-ban Bakith Pál és testvérei kapták királyi adományként. A török a szomszédos Csanak és a mai falu területére eső Csicsó településekkel együtt többször is elpusztította, így elnéptelenedett és csak nehezen települt be újra.

Nagyigmándot 1612-ben birtokosa, Enyingi Török István kísérelte meg betelepíteni, de sikertelenül.

Ez csak 1643-ban sikerült, amikor Csáky László, a gesztesi vár birtokosa református magyarokkal telepítette be. 1649-ben még csak 4, ötven év elteltével viszont már 122 adózó jobbágyportát írtak össze a faluban. Az ellenreformáció idején 1674. március 5-én a pozsonyi rendkívüli törvényszék előtt megjelent mindkét hitvallású evangélikus lelkészek és tanítók között volt Sallai János igmándi prédikátor is, akit kilenc megyebeli sorstársával együtt gályarabságra ítélték. 1676-ban a Ghyczyek is birtokosok lettek a településen, majd a XVII. század végén a gesztesi uradalommal együtt ez is az Esterházy család birtokába került. Ekkor már rendezett helyiség volt, amint azt a község birtokában lévő, 1864-ből való régi pecsét köriratán látható 1688-as évszám is bizonyítja.

Esterházy József néhány katolikus jobbágyot is telepített területére. 1746-ban az addig a reformátusok használatában lévő templomot a katolikusoknak adta át, és ő maga is ott misézett azután. A mai is álló barokk stílusú római katolikus templomot Fellner Jakab tervei szerint építették 1775-1777-ben. Szószéke és Mária mennybevitelét ábrázoló mellékoltára XVIII. századi. A templom melletti barokk plébániaház is Fellner tervei alapján készült 1749-ben.

Esterházy gróf a nagyigmándi reformátusoknak jogot adományozott egy új templom építésére, melynek helyén épült fel a mostani 1889-ben. Az 1784-87-es népszámláláskor 214 házat és 304 családot, összesen 1382 lakost számoltak össze területén. A nagy népességszám miatt a Nagyigmándiak a szomszédos Csanak és Csicsó pusztákat is művelni kezdték, éves bérletben. A falubeliek ekkor alapozták meg a lótenyésztés és növénytermesztés (káposzta, zöldség, gyümölcs) terén jó hírnevüket, s a megye legnagyobb mandulatermelése is innen származott. Az igmándiak emellett keresett fuvarosok is voltak, ahogyan azt Fényes Elek is leírta az itt élőkről a XIX. század közepén.

A napóleoni háborúk idején, 1809-ben a falu határában sáncolta el magát a Sztaray-féle gyalogezred. A franciák emiatt borzalmas pusztítást végeztek a településen.

A szabadságharc alatt Haynau Nagyigmándon rendezte be főhadiszállását. A Komáromba menekült református lelkész házat haditörvényszékeknek és börtönnek rendezték be. Itt ítélték el és végezték ki 1849. július 12-én Manszbarth Antal 27 éves csákerényi római katolikus plébánost és Szikszay János 50 éves csákerényi református lelkészt, akik májusban templomaikban kihirdették a debreceni kormány toborzó rendeletét és a Függetlenségi Nyilatkozatot. Emlékükre 1908-ban emeltek emlékoszlopot, egy fekete obeliszket, amely ma a református templom melletti Vértanúk terén áll, itt tartja a nagyközség napjainkban a '48-49-es megemlékezéseit, amelyen minden évben tiszteletét teszi Csákerény község delegációja is. Nagyigmánd az elmúlt években kialakított jó kapcsolatot ápol a kivégzett lelkészek családjainak leszármazottaival.

A szabadságharc után nyugodtabb időszak következett a falu életében. 1863-ban Schmidthauer Antal komáromi gyógyszerész a csicsói leleglőn rátalált a világhírű Igmándi Keserűvíz első forrására. Annak ereit a fia, Schmidthauer Lajos tárta fel, miután a helyi községvezetés jogot adott hozzá. A Komáromban palackozott keserűvízzel Nagyigmánd országos hírnévre tett szert.

A XIX. század végén több zsidó család élt a településen. 1883-ban megalakult fiókhitközségük, amely az ácsi hitközség alá tartozott. 50-70 fő befogadására alkalmas imaházuk is ekkor készült el a Kellner család és Bergl Sámuel jóvoltából.

A századfordulón észlelhető gazdasági fejlődés Nagyigmánd társadalmi életére is hatással volt. 1892-ben megalakult az Önkéntes Tűzoltó Egyesület, 1904-ben a Gazdakör. A kereskedelmi élet fontos tényezői voltak az 1906-ban megalakult Nagyigmánd és Vidéke Hitelszövetkezet, mely a község és környéke hiteligenyeit elégítette ki, valamint az 1910-es alapítású Nagyigmánd és Vidéke Értékesítő Szövetkezet. Ez utóbbi a helybelieket, a kisigmándiakat és az uradalmak lakosait látták el jó és olcsó áruval.

Az ipari élet szempontjából említést érdemel az 1908-ban létesült Halom-malom, mely egyedüli gőzmalomként működött a községben a Halom család tulajdonaként.

Az I. világháború után a község élete viszonylag hamar visszatért a régi kerékvágásba és a korábbi gazdasági társadalmi fejlődés folytatódott. 1925-ben emlékművet avattak a világháború hősei emlékére, mely a mai Hősök terén áll a faluközpontban. 1926-ban bejegyezték a Levente Egyesületet, 1930-ban a Polgári Lövész Egyletet, 1932-ben az Ipartestületet. A község 1927-ben népkönyvtárat kapott. Említést érdemel ezenkívül az Úri Kaszinó és a református, valamint a harmincas évektől ismert katolikus énekkar is. Ebben az időben nyaranta a strandfürdő nyújtott felüdülést a helybelieknek. Kilenc vegyeskereskedés és több önálló iparos működött a településen. A két világháború között körorvos és három bába, valamint gyógyszertár is volt a községben.

A II. világháborúban 10 napig állt a front a község területén, melynek következtében szinte teljesen elpusztult. A megszállás alatt a mintegy 80 főnyi zsidó lakosságot deportálták. A túlélők 1945 után nem tértek vissza a faluba, s a hosszú háború sok igmándi családot megcsönkített.

A település napjainkban főként mezőgazdaságból, ezen belül is növénytermesztésből él, többi mint 1200 őstermelő tevékenykedik a településen. A legkorszerűbb technológia és anyagok terjedését és alkalmazását nagymértékben segítették a településen hosszú ideje jelen lévő mezőgazdasági fejlesztő és forgalmazó cég, az IKR Zrt. és korábban a Bábolna Rt. A nagyközség egy agráripari parkkal és egy ipari park címet nyert területtel rendelkezik. Ezek ipari létesítményei nagyban segítik a helyi munkaerő helyben foglalkoztatását.

Idegenforgalmi szempontból a község területén halad át a Bécs-Budapest kerékpáros útvonal, egyik útja, amely Dániából, Hollandiából, Franciaországból, Németországból és Ausztriából kiindulva évről-évre növekvő átmenő kerékpáros turistaforgalmat eredményez a nyári időszakban.

Természeti adottságait illetően a faluhoz több halastó is tartozik. Az egyik a nagyközséghez tartozó puszták egyikén, a Ghyczy-kastély mellett található. A másik a helyi termelőszövetkezet által korábban létrehozott horgászegyesület kezelésében van. Mindkettő horgásztó. A nagyközséghez tartozó festői szépségű Csémi-hegyen (Öreg-hegyen) található halastavak magántulajdonban vannak. A nagyközséghez két szőlőhegy (az Ördög-hegy és a Csémi-hegy) tartozik, amelyek a hegyközségi tagság alapján az Ászár-Neszmélyi Borvidék részei. A domináns fehér szőlőfajta még napjainkban is az ezerjő.

Nevezetességei:

- Az új faluközpont a Millennium évében került átadásra, és ekkor kapta a Hősök-tere nevet, főépülete a Fellner Jakab által tervezett (1770-es években építette át) barokk stílusú római katolikus templom és a plébániaház (1749), valamint a felújított Községháza. Ezen téren található az I. világháborúban áldozatul esett honfitársak emlékműve is.
- Kis sétával a Vértanúk-terére érünk, ahol a református templom és a Szikszay-Manszbarth Emlékmű emelkedik. 1746 körül építették templomot, majd hajóját 1889-ben teljesen átalakították, felújítása napjainkban fejeződik be.
- 2001-ben, Szent István ünnepén Millenniumi Emlékparkot avattak, ahol kopjafát és néhány padot állítottak, ami a falun áthaladó kerékpárosok kedvelt pihenőhelye.
- Az 1956-os forradalom hősei előtt tiszteleg az Ötvenhatosok terén álló '56-os Kopjafa.
- A nagyközség egyik legkiemelkedőbb emlékműve a Nepumuki Szent János szobor, melynek különlegessége, hogy a megszokottól eltérően a szent ujjait a szájához emelve van ábrázolva – 1910-ben állították.
- 2006. június 4-én került átadásra a nagyközség központjában a Magyarok Parkja. A park sétányai felülnézetből az 1920-as Trianoni döntés előtti és utáni Magyarország formáját adják vissza. A liget fő eleme a feliratos, kerek pajzsra emelt Szent Korona, amely a négy világtáj oszlopain nyugszik a Duna és Tisza folyók összefolyásánál.
- 2009-ben a Csiszár-kútnál kopjafa és emlékpark kapott helyet Prof. Dr. Vendégh Sándor díszpolgár és a nagyigmándi iparostanoncok emlékére.
- Ma a településhez tartozik több pusztá (Bóday-, Thaly-, Ghyczy-, Melkovics-, Szentmihály- és Szőke-pusztá), amelyek korábban nemesi uradalmak központjai voltak, és az itt élt nemesi családok neveit őrzik az utókornak. A pusztákon több kúriaépület található: Thaly-kúria, Melkovics-kúria, Bóday-kúria, Ghyczy-kastély.
- Az igmándi káposztás vakarcs a falu hagyományos, közkedvelt, egyszerű étke, s a nagyigmándi rendezvények állandó eledele.
- A hajdan a tengerentúlra is exportált Igmándi Keserűvízről ismerik legtöbben a települést. A gyógyvíz napjainkban is létezik, de sajnos a nagyüzemi mezőgazdasági termelés tönkretette, s magas ammónia és nitráttartalma miatt nem forgalmazzák a '80-as évek közepétől.

Híres szülöttei:

- Pápay József nyelvészprofesszor (1883, Nagyigmánd – 1931, Debrecen). Nevéhez fűződik többek között Reguly Antal hagyatékának feldolgozása. Többször is járt Ázsiában, osztják nyelvrokonaink után kutatva. A Magyar Tudományos Akadémia tagja, a Debreceni Egyetem, magyar és finnugor tanszékének professzora. A Magyar Néprajzi Társaság igazgató választmányának tagja.
- Harsányi Lajos papköltő (1883, Nagyigmánd – 1959, Győr). 1908 és 1947 között 15 verseskötetet adott ki, ezeken kívül megjelent még 7 regénye, 2 elbeszélés kötete, valamint egy opera szöveggönyvet és egy drámát is írt.
- Szentkúti Kiss Károly (1841, Pozba – 1928, Nagyigmánd) 1888-tól evangélikus lelkész Nagyigmándon. 1892-ben jelenik meg Komáromban a „Töredékek Nagy-Igmánd és vidéke múltjából” című kézirata. Kiadatlan művét, a Krónikát az Országos Széchenyi Könyvtár kéziratárában őrzik.
- Szijj Bálint kisgazda politikus 1868-ban született Nagyigmándon. Később a Független Kisgazdapárt elnöke, 1927-től örökös felsőházi tag.
- Szamosi József író, költő, szerkesztő (1912, Nagyigmánd – 2010, Németország). Munkássága és hazaszeretete elismeréseként 2004. június 6-án Nagyigmánd Nagyközség Díszpolgárává avatták.

□ Prof. Dr. Vendég Sándor 1927-ben született a faluban. Az ELTE Bölcsészettudományi Karán 1953-tól 1956-ig adjunktus, a Bánki Donát Gépipari Technikum igazgatóhelyettese 1957-59-ig. 1959-től 1979-ig a Művelődési Minisztérium Szakoktatási Főosztályának vezetője. Bölcsészdoktor. 1973-1978 között a Magyar Tudományos Akadémia Pedagógia Bizottságának tagja, 1973-tól a művelődési miniszter által létrehozott Szakközépiskolai Tantervi Bizottság elnöke. 1967-től az újjáalakult Magyar Pedagógia Társaság országos elnökségének a tagja, a Szakképzési Szakosztály elnöke. 1977-től címzetes egyetemi tanár, 1979-től egyetemi nyilvános rendes tanára a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Tanárképző Intézetének, a Pedagógia Tanszék vezetője. 1994-től az MTA köztestületének tagja.

Főbb rendezvényei:

- Mátyás-napi Tavaszváró Néptáncfesztivál: a Magos Művelődési Ház és a helyi Árgyélus és Zúgó Néptáncgyűttesek által közösen szervezett, a település legnagyobb amatőr népművészeti fesztiválja.
- Március 15.
- Hegyi Nap a Bablevesen (június): a falunapi rendezvény hagyományörző, sport és kulturális eseményekkel, sztárvendégekkel.
- Szent István-napi Ünnepek
- Szüreti felvonulás (szeptember)
- Október 23.
- Idősek Napja (október)
- Katalin-bál (november)

Hajduné Farkas Erika polgármester asszony elmondta, hogy az önkormányzat az utóbbi években a következő főbb fejlesztéseket valósította meg: a Községi Ház épületének felújítása; az Ifjúság utca utcában meglévő játszótér felújítása; az Ördöghegyi út megépítése és a hozzátartozó közvilágítás kiépítése; a II. világháborús Emlékműtől a sportpályáig húzódó járda szakasz felújítása; a Pápay József Általános Iskolában új tanári és irodablokk került kialakításra; Nyolc db önkormányzati utca minőségi aszfaltburkolattal való ellátása; a Kincseskert Óvoda parkolójának kiépítése; a nagyközséghez tartozó puszták dűlőútjainak zúzottkővel történő megerősítése.

A település jövőbeni tervei között szerepel

- Községi egészségház megépítése;
- Bölcsőde kialakítása;
- Nagyigmánd Községi Sportkör öltözőjének felújítása;
- Csapadékvíz-elvezetés kiépítése;
- Út és járdaépítés,
- A nagyközséghez tartozó puszták dűlőútjainak zúzottkővel történő megerősítése további folytatása;
- Telekkialakítás megkezdése;
- Kamerás térfigyelő rendszer kiépítése;
- Parkolók építése a Református templomnál, valamint a templom díszvilágításának kiépítése;
- Parkoló építése a Magos Művelődési háznál;
- Községi sportcsarnok létrehozása.

A 2008. évi HVS-ben foglalt legfontosabb probléma a településen: „Többfunkciós (oktatási, sport és kulturális) közösségi tér hiánya.”

A HVS-ben foglalt legfontosabb lehetőség a településen: „A meglévő ipari beruházásra alkalmas területek értékesítése, hasznosítása.”

Egyesületünk tagja a településről:

- Nagyigmánd Nagyközség Önkormányzata, Horváth Sándor EV, Somogyiné Zeke Tünde EV

A településről ez idáig összesen 5 db, támogatásban részesített kérelem érkezett az ÚMVP III. tengelyének jogcímeire a két meghirdetési körben. **Az első megnyitáskor a Falumegújítás és –fejlesztés, valamint A vidéki örökség megőrzése jogcímekekre érkezett 1-1 db támogatott kérelem:**

KÉRELMEZŐ	FEJLESZTÉS CÉLJA	JÓVÁHAGYOTT TÁMOGATÁS ÖSSZEGE
Nagyigmánd Nagyközség Önkormányzata	Közösségi ház és játszótér felújítása	18 101 652,- Ft
Nagyigmándi Református Lelkészség	Református templom felújítása	36 043 833,- Ft

A második megnyitási körben A vidéki örökség megőrzése, a Turisztikai tevékenység ösztönzése, valamint a Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése jogcímekekre érkezett 1-1 db támogatott kérelem:

KÉRELMEZŐ	FEJLESZTÉS CÉLJA	JÓVÁHAGYOTT TÁMOGATÁS ÖSSZEGE
Nagyigmándi Római Katolikus Plébánia	Nagyigmándi R.K.Plébánia felújítása	13 897 500,- Ft
Horváth Sándor EV	A nagyigmándi Horváth Vendégház bővítése, korszerűsítése	977 385,- Ft
TIMX Kft	Timx Kft.- Irodaépület	15 681 038,- Ft

Bemutakoznak az ÚMVP-ből sikeresen megvalósult projektek

Jogcím: Turisztikai tevékenységek ösztönzése
Pályázó: Horváth Sándor
A fejlesztés célja: A nagyigmándi Horváth Vendégház bővítése, korszerűsítése
Támogatás: 977 385,- Ft

A 'Bakonyalja-Kisalföld kapuja' Vidékfejlesztési Egyesülethez az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. tengelyének jogcíme a második meghirdetési körben, 2009. decemberében benyújtott támogatási kérelemhez kapcsolódóan 2011. májusában kapta meg a kedvezményezett a támogatási határozatot.

A vendégház 2000. augusztusában készült el, egy régi épületegyüttes felújításával a Jókai Mór utca 2. szám alatt. Azóta 3-napraforgós minősítéssel, egész éves nyitva tartással folyamatosan fogadja a bel- és külföldi vendégeket. A szálláshelyet a FATOSZ minősítette, melynek tagja a vendégház. A szálláshelyet Horváth Sándor egyéni vállalkozó a szomszédos Mini ABC-vel együtt működteti. A vendégházhoz kapcsolódó munkát felesége látja el.

A falusi magán szálláshely kettő darab 2-ágyas és egy darab 3-gyás szobát, kettő darab fürdőszobát, egy különálló WC-t és egy konyhát foglalt magában jelen fejlesztést megelőzően. Az épület bizonyos

részei a vendégház működésének megindulásakor nem kerültek felújításra, és az egy évtizedes használat után amúgy is korszerűsítésre szorultak: külső nyílászárók – ablakok, egy új fürdőszoba kialakítása.

A fejlesztés célja a helyiségek felújításával az átutazó turisták által kedvelt vendégház szolgáltatásainak bővítése, a szolgáltatási színvonal növelése, a 4-napraforgós minősítés elérése.

A beruházás során az eddigi három szoba mellé egy negyediket is használatba állítottak. Ez a bővítés nem járt külön építéssel, a 2-ágyas, fürdőszobás szoba a családi lakrészről elkülönítve, a vendégház folyosójáról közelíthető meg. A bővítéssel kialakult három fürdőszoba felújítását végezték el: 1 db zuhanyajtó és 2 db zuhanykabin elhelyezése, padlóburkolatok cseréje.

Egy korábban is szállásadásra használt szobában új fürdőszobát alakítottak ki.

A vendégház konyhájának könnyebb tisztán tartása érdekében a falat csempézték, valamint a 3-ágyas szobában kiegészítették a meglévő lambériát.

Az épületrész szobáinak 4 db régi ablakát is korszerűre cserélték. A kibővített vendégház egészét meszelték, ill. diszperziós falfestéket vittek fel.

A korszerűsítés és bővítés után újra minősítették a vendégházat a FATOSZ-szal, kicserélik a névtáblát és megújítják honlapjukat (www.horvathvendeghaz.fw.hu).

A kapcsolódó kommunikációs program keretében több alkalommal sajtóviesszhangot adtak/adnak a fejlesztésnek, valamint nyílt napon is bemutatják a megújult szálláshelyet.

A vendégeknek igény esetén többek között „falusi vendégasztalt” tudnak kínálni, bemutatják a helyi természeti-, épített- és kulturális értékeket és hagyományápoló tevékenységeket, a komáromi Mesterportát és az Erődrendszert.

Módosított földtörvény: megerősítik a családi gazdaságokat

Augusztus elsején életbe lépett a földtörvény-módosítás, melynek lényege, hogy ezután a Nemzeti Földalapkezelő Szervezetnek (NFA) nem kell alkalmaznia a földtörvényben rögzített előhasznábérleti sorrendet az állami termőföldek hasznosításakor. A módosítások a spekulációk megakadályozásán túl a családi gazdaságok megerősítését és a fiatal gazdák földhöz jutását segítik. A jogszabályban a családi gazdálkodók körébe vonták a testvéreket is, így váratlan események bekövetkeztekor van kinek tovább vinnie a gazdaságot.

A termőföldről szóló törvény módosításának egyik fő célja, hogy rendezze, és a jogalkalmazók számára egyértelműsítse e törvény és a Nemzeti Földalap-törvény közötti viszonyt.

Ha a közös tulajdonban lévő föld egyik tulajdonostársa akarja eladni a maga tulajdoni hányadát, elővásárlási joga van a többi tulajdonostársnak, s csak akkor vásárolhatja meg idegen a földet, ha ők nem élnek ezzel a lehetőséggel. A törvényt módosítás a tulajdonostársak közötti adás-vétel esetére is kiterjeszti az állam elővásárlási jogát.

A Nemzeti Földalap – egyes kivételektől eltekintve – csak versenyztetéssel adhat el földet. A pályázatok kiírása és értékelése során kell olyan szempontrendszereket meghatározni, hogy a törvényben deklarált földbirtok-politikai irányelvek érvényesülhessenek.

A változtatások nyomán az állami földek felett rendelkező Nemzeti Földalapkezelő (NFA) kötelezettsége lesz, hogy a pályáztatás során a családi gazdaságokat erősítő feltételeket határozzon meg. A törvényt módosítás kimondja, hogy a termőföld tulajdonjogát ajándékozás jogcímén csak közeli hozzátartozók, közalapítvány, önkormányzat, egyházi jogi személy és a magyar állam javára, valamint a mezőgazdasági termelők gazdaságátadási támogatása feltételeként lehet átruházni. Ezzel nemcsak a családi gazdaságok fejlődését, hanem a fiatalabb generációk termelésbe bevonását is segítik.

A jogszabály-módosítással a spekulációt és a zsebszerződéseket akarják megelőzni, a vásárlásokkal pedig alapot teremtenek a fiatal gazdászok földhöz juttatásához, illetve a már termelő gazdák is ki tudják bővíteni földterületüket a hasznábérlet révén. *(Forrás: Vidékfejlesztési Minisztérium)*

A vágópontok szabályozásának enyhítése

A helyi termelés ösztönzése érdekében egyértelműbbé és átláthatóbbá teszi a vágópontokra vonatkozó élelmiszerbiztonsági szabályokat a Vidékfejlesztési Minisztérium. A rendelet felemeli a vágóponton levágható állatok számát és megduplázza a beszállítási távolságot, valamint újdonságként a baromfi vágópontokat is szabályozza. A jogszabály augusztus 1-jétől hatályos.

A rendelet értelmében, vágóponton éves átlagban hetente legfeljebb 100 darab sertést, juhot, kecskét, 20 darab szarvasmarhát, és évente legfeljebb 250000 darab baromfifélélet lehet levágni, a beszállítási távolság pedig az eddigi 50 kilométerről 100 kilométerre növekszik. A vágópontoknak is meg kell felelniük az EU jogszabályoknak, azonban bizonyos – a rendeletben részletezett élelmiszer-higiéniai előírásoknál könnyítéseket alkalmazhatnak.

A helyi állattenyésztők beszállíthatják a vágópontokra az élő állatokat, melyek húsát ezután szabadon értékesíthetik, hiszen uniós jogszabályoknak megfelelő vágásból származik. A kistermelők helyzetét is megkönnyíti a vágópontok kialakítása, mivel húskészítményt, friss húst ők is csak akkor adhatnak el, ha a vágás a jogszabályoknak megfelelő vágóhídon történt.

A vágópontokra vonatkozó élelmiszerbiztonsági szabályok könnyítése összhangban áll a Nemzeti Vidékstratégiában megfogalmazott egyik fő céllal, a helyi termelés ösztönzésével. Az új szabályozás szintén kapcsolódik a tavaly júliusban megjelent kistermelői rendelethez, amely ugyancsak a helyi értékesítés és feldolgozás megsegítését célozta. *(Forrás: Vidékfejlesztési Minisztérium)*

Várható szántóföldi termésátlagok

Őszi búzából 3,9 millió tonnás, kukoricából 8,1 millió tonna termés várható idén az előzetes becslések szerint.

Az augusztus eleji állapot szerint 923 ezer hektár őszi búzát - ez a termőterületek 97 százaléka - takarítottak be 4.2 tonnás hektáronkénti hozam mellett, szemben a tavalyi országos 3,7 t/ha termésátlaggal. Az őszi búza betakarítható területe 953 ezer hektár, amely közel 59 ezer hektárral kevesebb a tavalyi learatott területnél.

Legmagasabb, - hektáronként 4.7 tonna feletti - a termésátlag Baranya, Komárom-Esztergom és Tolna megyében, míg a legkevesebb, - hektáronként 3.5-3.7 tonna közötti - búzát a Jász-Nagykunszolnok, Nógrád, és Veszprém megyei földeken takarították be. Összességében a várt 3,9 millió tonnás termésből 3,8 millió tonnát már learattak. A betakarított búza mennyisége mintegy fél millió tonnával több a tavalyi évi termésnél. Idén a búza döntő része malmi minőségű. Az őszi árpa aratása is befejeződött. 165 ezer hektáron 4 tonna/ha országos termésátlag mellett 670 ezer tonna került a raktárakba. Kukoricát összesen 1224 ezer hektárról takarítanak be, ez közel 145 ezer hektárral több az előző évi területnél. A július 27-i előzetes termésbecslés szerint 6.622 kilogrammos hektáronkénti hozam mellett 8,1 millió tonna termés várható idén. *(Forrás: Vidékfejlesztési Minisztérium)*

Parlagfűvirágzás

Országszerte virágzás előtti állapotban van a parlagfű, az allergén gyomnövény néhány napon belül kezdi szórni a pollenjeit. A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal július 1-jétől bírsághat a parlagfű miatt, az első kényszerintézkedéseket már el kellett rendelni.

A felderítést a földhivatalok munkatársai végzik. Annak, akinek földjén parlagfűvet találnak, ki kell fizetnie az irtás költségeit és a bírságot is, utóbbi 15 ezer forinttól 5 millió forintig terjedhet.

Mivel a napraforgó- és gabonaföldek jelentős részén különböző mértékben ugyan, de jelen van a parlagfű, különösen fontos, hogy a tarlókon elvégezzék a tárcsázást a betakarítás után, hogy a parlagfűmagok a földbe kerüljenek. A kikelt növényeknél meg kell ismételni a talajmunkát, mert a kétszeres kitarcsázás módszerével lehet gyakorlatilag teljesen kiirtani a parlagfűvet.

Hazánkban csaknem 2 millió ember allergiás valamire, közülük egyes források szerint 60 százalékra tehető a parlagfűre érzékenyek aránya, és körülbelül 1/3-a súlyos allergiás. Rohamosan nő az asztmás betegek száma is.

(Forrás: Vidékfejlesztési Minisztérium)